

**Experiment duurzaamheid
bestemmingsplan kernen
Dalfsen**

Inhoudsopgave

Beleidsstekst	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
Hoofdstuk 2 Managementsamenvatting	6
Hoofdstuk 3 Experiment duurzaamheid Chw bestemmingsplan Kernen	8
3.1 Kleinschalige duurzame energie bij wonen en bedrijven	8
3.2 Specifieke regelingen voor duurzame voorzieningen	12
3.3 Waterbeheer	18
Hoofdstuk 4 Duurzaamheid voor de toekomst	20
4.1 Fietspaden	20
4.2 Laadpunten	20
4.3 Vellen houtopstanden	21
4.4 Monovergisters	21
4.5 Mantelzorg en wonen	22
4.6 Biologisch boeren	22
4.7 Energiewinning waterbeheer/waterkracht	22
Hoofdstuk 5 Juridische uitgangspunten bestemmingsplan Kernen	23

Beleidsstekst

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de gemeente Dalftsen staat duurzaamheid hoog in het vaandel. De gemeente wil hier de komende jaren grote stappen in zetten en heeft in haar beleid opgenomen om met alle middelen daaraan te werken. Naast het goede voorbeeld geven, plannen maken en meedenken, stimulering door middel van financiële of andere bijdragen is regelgeving een belangrijk element om hierin verder te komen. De gemeente wil daarvoor onder andere kijken naar de inzet van regelgeving in het fysieke domein. De toekomstige Omgevingswet kan daarbij ondersteunen, maar daar wil de gemeente niet op wachten. Daarom heeft de gemeente Dalftsen zich in 2016 aangemeld in het kader van de Crisis- en herstelwet om haar bestemmingsplannen (zowel de Kernen als het Buitengebied) al in de geest van de toekomstige omgevingsplannen in te richten. De bestemmingsplannen krijgen daarmee een verbrede reikwijdte.

De gemeente heeft een experimenteerprogramma gestart. Het is de bedoeling om ieder jaar een aantal experimenten mee te nemen in de toekomstige omgevingsplannen. Dit jaar is gekozen voor duurzaamheid en het integreren van het onderdeel kap uit de APV. Het laatste onderwerp wordt in een afzonderlijk traject (niet in deze notitie) behandeld.

Het toekomstige omgevingsplan is net als het huidige bestemmingsplan een juridisch instrument. Enerzijds kan het worden gezien als een verordening waarin de gemeente regels geeft. Anderzijds hoe een ieder zich in het fysieke domein moet gedragen. Het is net als het bestemmingsplan een plan waarin ook toekomstige ontwikkelingen kunnen worden benoemd en beschreven. Daarnaast onderscheidt het omgevingsplan zich van het bestemmingsplan doordat het een veel bredere reikwijdte heeft. Het omgevingsplan integreert alle regels die betrekking hebben op de fysieke regelgeving (zoals milieuregels die nu vaak in beleid zijn vastgelegd en/of in gemeentelijke verordeningen (APV/bosverordening/etcetera) zijn opgenomen).

Workshops

In het kader van het experimenteerprogramma zijn er in samenwerking met Bügelhajema Adviseurs ambtelijke workshops georganiseerd. Tijdens deze workshops zijn de verschillende aspecten waarmee geëxperimenteerd kan worden onder de loep genomen. Deze zijn in onderstaand schema weergegeven. De in rood aangegeven onderdelen hebben speciale aandacht gekregen. Het aspect duurzaamheid waar deze notitie over gaat valt in de eerste plaats onder de verbrede reikwijdte.

Verbrede reikwijdte art 7c BChw

Verbrede reikwijdte	Niet alleen 'goede ruimtelijke ordening', maar ook regels tbv een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
Looptijd	20 jaar ipv 10 jaar
Voorlopige bestemming	Voorlopige bestemming voorafgaand aan definitieve bestemming (looptijd 10 jaar ipv 5 jaar)
Verordeningen	Toevoegen gebiedsgerichte verordeningen of delen daarvan
Meldingsregels	Verbod om zonder melding een bepaalde activiteit te verrichten
Beleidsregels	Open norm in het plan die in beleidsregels wordt uitgelegd
Planschade	Planschade wordt als voorzienbaar beschouwd vanaf 3 jaar na aankondiging planvoornemen
RO-standaarden / uitvoerbaarheid / milieukwaliteitseisen / akoestisch onderzoek	Afgeweken kan worden van: <ul style="list-style-type: none"> - Opmaak volgens SVBP 2012 en digitale beschikbaarstelling - Het uitvoerbaarheidsvereiste van 3.1.6. lid 1 f en lid 4 c (milieukwaliteitseisen) Toegestaan is: <ul style="list-style-type: none"> - Een HW-besluit opnemen in het bestemmingsplan - Minder onderzoek in het kader van het HW-besluit
Exploitatieplan	Exploitatieplan pas bij omgevingsvergunning
Maatwerkregels	Gebiedsgerichte milieuvoorschriften opnemen (bijv. hogere of lagere geluidsgrenswaarden dan het Activiteitenbesluit voorschrijft)
Delegatie	Delegatie aan b en w om onderdelen van het plan te wijzigen: algemene bevoegdheid

Werkessie

In dit kader heeft op 21 november 2016 een ambtelijke werkgroep onder leiding van wethouder Agricola samen met enkele medewerkers van BügelHajema Adviseurs in een korte sessie onderzocht welke duurzaamheidsdoelstellingen de gemeente precies wenst te verwezenlijken en op welke wijze de bestemmingsplannen daarin een rol kunnen vervullen.

Chw bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016

Voorliggend experiment gericht op duurzaamheid wordt opgenomen in het Chw bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 (ontwerp). Tijdens de werksessie zijn meerdere aspecten van duurzaamheid besproken (maatregelen, bewustwording, 'voor wat hoort wat principe', et cetera). Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen aspecten die direct in het bestemmingsplan voor de kernen kunnen worden verwerkt en aspecten die een nadere uitwerking vragen en in de toekomst kunnen worden opgepakt en/of uitgewerkt.

Samengevat zijn de navolgende onderwerpen de revue gepasseerd:

- het niet of zo min mogelijk belemmeren van duurzame ontwikkelingen;
- stimuleren/belonen van duurzaamheidsmaatregelen (bijvoorbeeld asbestsanering/afkoppelen regenwater/isolatie van gebouwen/duurzame energievoorzieningen);
- eventueel belemmeringen opwerpen voor niet-duurzame ontwikkelingen (verbieden of extra voorwaarden stellen).

De navolgende thema's worden uitgewerkt in het Chw bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016:

1. Regeling kleinschalige duurzame energie bij wonen en bedrijven:
 - Windturbines;
 - Zonnepanelen;
 - WKO installaties;
2. Koppelen van EPC-normering aan nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden;
3. Aanvullende duurzaamheidsregelingen t.a.v. waterbeheer.

De volgende toekomstige ontwikkelingen zullen eventueel nog nader worden onderzocht:

- Fietspaden;
- Laadpunten elektrische auto's;
- Tiny houses;
- Kangoeroe wonen;
- Grootschalige energiewinning in de vorm van (mono)vergisters, WKO-installatie en zonnepanelen;
- Overige energiewinning;
- Actieve asbestsanering.

Deze onderwerpen worden in hoofdstuk 3 en 4 behandeld. Omdat het in deze notitie draait om het concreet verwerken van duurzaamheidsmaatregelen in het bestemmingsplan hebben deze hoofdstukken een behoorlijk juridisch-technische invalshoek. Mede daarom zijn de voorstellen uit Hoofdstuk 3 en 4 samengevat in Hoofdstuk 2. Hierin wordt kort weergegeven welke maatregelen juridische verwerking krijgen in het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Managementsamenvatting

Deze notitie heeft allereerst tot doel om de regels van het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016, in de ontwerpfasen van het bestemmingsplan aan te vullen of aan te passen. De nieuwe regels zijn enerzijds bedoeld om duurzame ontwikkelingen mogelijk te maken - voor zover die al niet mogelijk zijn in het bestemmingsplan - en anderzijds die maatregelen te stimuleren (bijvoorbeeld door de bouwregels van het plan iets te verruimen).

Men mag dus iets meer als er betere isolatie wordt toegepast of er met een strengere EPC-norm wordt gewerkt. Hiervoor wordt een aantal voorstellen gedaan. Dit is uitgewerkt in paragraaf 3.1 voor kleinschalige en individuele initiatieven en in paragraaf 3.2 voor grootschaliger ontwikkelingen. Voor grootschaliger ontwikkelingen is deels de conclusie dat nog nader onderzoek in het komende jaar nodig is om tot verdergaande vereenvoudiging (en dus minder administratieve lasten en stimulering) te komen.

Wat betreft de kleinschalige duurzame ontwikkelingen (paragraaf 3.1) gaat het in de eerste plaats om het invoegen van definities en aanpassing van bouwregels om isolatiemaatregelen te stimuleren.

Daarnaast wordt voorgesteld om de bestemmingsomschrijving/gebruiksregels te verruimen waardoor duurzame energiebronnen in beginsel zijn toegestaan op individuele percelen en voor hoofdzakelijk eigen gebruik. Tot slot worden beloningsmaatregelen voorgesteld in de vorm van extra bouwmogelijkheden als er energieneutraal wordt gebouwd.

Naast isolatie en het mogelijk maken en belonen van energieneutraal bouwen is ook een beloningsmaatregel voor asbestsanering opgenomen.

Overwogen is ook om regels strikter te maken als er niet of minder duurzaam wordt gebouwd of gebruikt. In het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 zou dit kunnen door bijvoorbeeld bouwvlakken, de toegestane oppervlakte of bouwhoogten te verkleinen. Dit negatief werkende instrument krijgt waarschijnlijk minder draagvlak en zal bovendien weinig opleveren omdat in het voorliggend plan bijna alles al bebouwd is. Daarnaast liggen de vergunningsvrije bouwmogelijkheden al redelijk dicht op wat er in het plan is toegestaan. Daarom is ervoor gekozen om hier niet op in te zetten.

Ontmoedigen van niet duurzame ontwikkelingen, zoals het verbieden van de aanleg van leidingen voor fossiele brandstoffen in het bestemmingsplan is niet onomstreden en levert waarschijnlijk ook geen voordelen op. Conclusie is dat hierin weinig voordelen zijn te halen in dit bestemmingsplan. Dit staat overigens los van de gemaakte keuzen om in een aantal uitbreidingswijken geen gasleidingen aan te leggen. Onderzocht kan worden of het mogelijk en wenselijk is om in het beleid voor inbreidingslocaties de aanleg van leidingen voor fossiele brandstoffen uit te sluiten.

In de tweede paragraaf van hoofdstuk 3 worden specifieke duurzaamheidsmaatregelen met wat grotere impact besproken. Ook worden daar maatregelen besproken in de openbare ruimte en op andere bestemmingen dan op bedrijfs- en woonpercelen.

Daarbij is er gekeken naar de mogelijkheden om door het stellen van directe regels nog aanpassingen te doen (waardoor de gemeente slechts een handhavende taak heeft) of dat er - voordat maatregelen worden getroffen - nog nadere vergunningverlening nodig is. Hierbij zijn er met name nieuwe ruimere mogelijkheden opgenomen voor afwijkingsvergunningen (artikel 53). Voor de grotere zonnevelden en windturbines past het om nader onderzoek te doen voordat regels verder kunnen worden aangepast. Ook aanpassing van de welstandsnota is hiervoor noodzakelijk om de ruimtelijke kwaliteit te behouden. Voorgesteld wordt om dit nader onderzoek in de komende tijd te doen zodat het bestemmingsplan daarna kan worden aangepast om ruimere en mogelijk eenvoudiger toetsing van met name zonnevelden en windturbines te gaan regelen in een volgende aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan het eind van hoofdstuk 3 is gekeken naar de mogelijkheid om het waterbeheer in het bestemmingsplan te integreren door de Verordening afvoer hemelwater en grondwater te integreren. Hoewel dit allereerst een juridische vernieuwing is, wordt ook een stap voorwaarts

gemaakt omdat wordt voorgesteld om een direct afkoppelingverbod voor nieuwbouw op te nemen in plaats van dat dit pas via een besluit van B&W kan worden opgelegd.

In Hoofdstuk 4 worden andere maatregelen kort besproken die wel kort aandacht hebben gehad in het overleg over aanpassing van het bestemmingsplan maar waarvoor het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte ofwel niet het instrument is om wat in te regelen of waarvoor nog geen termijn kan worden gesteld om daarmee wat te doen in het bestemmingsplan danwel waar in ander verband al aan wordt gewerkt (invoeegen kapverordening).

Tot slot is een hoofdstuk 5 opgenomen waarin de juridische uitgangspunten voor het regelen in het bestemmingsplan zijn samenvat. Daarin worden de mogelijkheden van het bestemmen en en reguleren kort samengevat. Hiermee is beoogd enige toelichting te geven op de (on)mogelijkheden om het bestemmingsplan te gebruiken en om duurzaamheidsdoelstellingen te stimuleren.

Hoofdstuk 3 Experiment duurzaamheid Chw bestemmingsplan Kernen

In dit hoofdstuk worden de concrete maatregelen in de regels van het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 uitgewerkt.

3.1 Kleinschalige duurzame energie bij wonen en bedrijven

3.1.1 Algemene afweging EPC-norm verlagen

De doelstelling van de gemeente is om het energieneutraal bouwen en renoveren (via een projectmatige aanpak) voor zowel bedrijven als (t)huis te vergroten. De gemeente wil er naar toe werken dat er zo snel mogelijk wordt gebouwd met een Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC) van 0.

Het huidige Bouwbesluit geeft aan dat een gebouw moet voldoen aan de EPC norm van 0,4. Lager of naar EPC van 0 toewerken is enkel mogelijk als er ook duurzame energiebronnen gekoppeld zijn aan de (bouw)percelen. Dit betekent dat er op het bouwperceel door isolatie van gebouwen en door gebruikmaking van duurzame energiebronnen die op of onder het bouwperceel aanwezig zijn (zon, wind, lucht, waterkracht en bodemenergie) geen energie van buitenaf wordt betrokken.

Gezien bovenstaande doelstelling is overwogen om een EPC normering in het bestemmingsplan op te nemen voor nieuwe en bestaande gebouwen. De vraag is dan eerst in hoeverre zo'n norm zich verhoudt tot landelijke wetgeving.

Geen strengere EPC - normering maar een beloningsstelsel

Het Bouwbesluit 2012 geeft de algemene eisen aan energiezuinigheid van nieuwe woningen en utiliteitsgebouwen. EPC-normering is opgenomen in hoofdstuk 5 van het Bouwbesluit. Deze norm geldt voor zowel nieuwbouw van woningen als utiliteitsbouw. Van deze normen mag niet worden afgeweken. Wel kan hiervan bij de minister ontheffing worden verkregen voor bijzondere gevallen die betrekking hebben op duurzaamheid (artikel 7a Woningwet). Ook worden er sinds kort via de Chw geëxperimenteerd met een soort ontheffing van deze standaardnormering. Dit is al gebeurd voor het project De Mars in Zutphen en wordt via de 15e tranche (Voorpublicatie gepubliceerd 15-12-2016) ook voor een project in Den Haag en Amsterdam gevraagd. Dit betreft nieuwbouwprojecten.

Bovenstaande maakt duidelijk dat het opnemen van een directe strengere bouweis voor woningen en gebouwen in de bouwregels van het bestemmingsplan niet tot de mogelijkheden behoort tenzij ontheffing in het kader van de Woningwet of aanmelding in het kader van de Chw alsnog wordt overwogen. Daar zal echter tijd overheen gaan. Bovendien leent het actualiseringsplan zich hier niet goed voor. Vooralsnog is bedacht hier nu niet op in te zetten maar te bezien op welke andere manieren de bestemmingsregeling kan bijdragen aan energieneutraal bouwen.

Het idee hierbij is om in het bestemmingsplan daarom geen strengere EPC-norm op te nemen voor woningen en utiliteitsgebouwen maar een beloningstelsel indien vrijwillig met een lagere EPC-normering wordt gebouwd.

3.1.2 Definitie

Algemeen

Om regels op te nemen is het in de eerste plaats noodzakelijk om juridisch af te kaderen wat onder energieneutraal wordt verstaan. In de bestemmingsplannen wordt hieronder begrepen bouwen op een bouwperceel waarbij het aan het gebouw gebonden¹ energieverbruik wordt gereduceerd tot EPC=0. In het bestemmingsplan wordt daarom alleen nog gesproken over

EPC=0. Voor nadere uitleg over deze normering wordt verwezen naar wat hierover in het Bouwbesluit 2012 is opgenomen.

Voorstel toevoegen definitie

In het bestemmingsplan wordt de volgende definitie van EPC gehanteerd:

EPC: De Energie Prestatie Coëfficiënt zoals opgenomen in het Bouwbesluit.

In de regeling wordt vooreerst uitgegaan van individuele initiatieven (op het eigen bouwperceel) die kunnen worden beloond. Daarmee valt op korte termijn winst te behalen en de regeling kan relatief eenvoudig worden vorm gegeven. Om EPC=0 te kunnen halen zijn duurzame energiebronnen nodig op het bouwperceel. Deze zijn bedoeld voor in hoofdzaak eigen gebruik op het perceel.

Gezamenlijke initiatieven om een EPC=0 te halen worden niet buiten beschouwing gelaten. Gezamenlijke investeringen in duurzame energiebronnen, bedoeld voor meer bouwpercelen (bijvoorbeeld een eigen zonnepaneel/windturbine of WKO-installatie) zouden ook gestimuleerd moeten worden. Daarbij komt dan echter de vraag naarboven in hoeverre de bewoner of eigenaar van het perceel nog werkelijk betrokken moet zijn bij de activiteit om in de individuele beloning mee te mogen dingen. Met andere woorden, dit soort initiatieven zijn niet eenvoudig in een beloningssysteem van het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 mee te nemen. In paragraaf 3.2 is wel gekeken naar grootschalige initiatieven die kunnen worden meegenomen.

3.1.3 Opheffen van belemmeringen

Bovenstaande maakt duidelijk dat het van belang is dat het gebruik van duurzame energiebronnen en isolatiemaatregelen op het eigen bouwperceel in ieder geval mogelijk moeten zijn in het bestemmingsplan voor zover die nog niet mogelijk zijn. De volgende concrete aanpassingen van het bestemmingsplannen kunnen daarbij helpen:

a. Isolatie van gebouwen

Het vergroten van gebouwen ten behoeve van het realiseren van een goede isolatie moet bij recht mogelijk worden gemaakt door in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 artikel 53 aan te passen. De tekst van artikel 53 is nu nog als volgt in het voorontwerp opgenomen:

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot maximaal 10% van die maten, afmetingen en percentages;

Voorstel aanpassing bouwregels

1. het recht opnemen in de Algemene bouwregels (artikel 49) om met maximaal 10% af te wijken van de bebouwingsmaten indien de bestaande en eventueel bij te bouwen nieuwe bebouwing op het bouwperceel wordt geïsoleerd. De 10% uitbreiding is uitsluitend bedoeld als de isolatiemaatregelen een grotere omvang van de bebouwing vragen om eenzelfde inhoud of oppervlakte te verkrijgen als wanneer er geen of beperkter isolatiepakket zou worden gehanteerd dat slechts aan de eisen uit het Bouwbesluit voldoet. Het gaat hier dus bijvoorbeeld om dikkere muren of een wat hoger dak.

Burgemeester en wethouders kunnen hierbij wel nadere eisen stellen ten aanzien van de plaats of de wijze van isolatie ten behoeve van het behoud van karakteristieke bebouwing.

2. een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid toevoegen voor bouwen buiten het bouwvlak of overschrijding van bebouwingsmaten (goot-/bouwhoogte) en verdere vergroting van het percentage genoemd in artikel 53 naar 15% voor het bouwen met EPC lager dan de wettelijke norm (Bouwbesluit; Het is aan B&W om bij afwijking te bepalen hoe groot de afwijking binnen de gestelde marges mag zijn. Dit is afhankelijk van de mate van isolatie waarbij EPC=0 uiteraard het ruimst zal worden beloond.

Deze regeling gaat gelden voor zowel woonbestemmingen als voor bedrijven en maatschappelijke instellingen. Daarom kan deze regeling het beste in de algemene bouw- en afwijkingsregels achterin het bestemmingsplan worden opgenomen.

NB: de consequentie kan zijn dat de 15% extra bovenop de maximale bouwrechten onder 1 worden verleend. Het is dus in principe stabielbaar als er werkelijk met EPC=0 wordt gewerkt.

b. Andere bouwwerken ten behoeve van duurzame energie

Belemmeringen voor opwekking van duurzame energie, voor zover die er zijn, moeten waar dat kan worden weggenomen.

Zonnepanelen

Voor de bouw van zonnepanelen op gebouwen zijn geen nadere regels nodig omdat artikel 2 onder 6 van Bijlage II van het Bor hierin voorziet.

Windturbines

De bouw van kleine windturbines zou mogelijk moeten worden gemaakt mits deze voldoen aan milieu- en veiligheidseisen en de beeldkwaliteit/welstand niet in het geding is. In het bestemmingsplan kunnen specifieke eisen hieromtrent worden opgenomen. Dit is nader uitgewerkt in de volgende paragraaf.

WKO installaties

De bouw en aanleg van WKO-installaties wordt in beginsel niet belemmerd door de regels van het bestemmingsplan voor zover het om de energieopwekking voor eigen gebruik gaat. Dit kan namelijk als een woonfunctie worden gezien.

Bij teruglevering aan het net of levering aan burelen zou een kwaadwillende kunnen betogen dat dit wel in strijd met de gegeven functie zou kunnen zijn (met name als deze levering van forse omvang is).

Voorstel toevoeging in gebruiksregels

Vorgesteld wordt om de volgende toevoeging aan de regels te doen:

Algemene gebruikregels of bestemmingsomschrijving

In de bestemmingen zijn de bouw en gebruik van installaties voor de opwekking en levering van duurzame energie zoals zonnepanelen, windturbines en Warmte-Koude opslag (WKO) als ondergeschikte functie begrepen onder voorwaarde dat deze niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg indien deze voorzieningen niet op of aan gebouwen worden bevestigd.

Met ondergeschikte functie wordt bedoeld dat de duurzame energieopwekking zowel wat betreft het gebruik van de percelen en gebouwen als wat betreft ruimtelijke uitstraling niet de boventoon mag gaan voeren en het karakter van de hoofdbestemming niet mag gaan bepalen. Een woonwijk mag dus geen bedrijfsachtige uitstraling krijgen en de installaties mogen de woonfuncties niet beperken. Dit zal ook als zodanig worden beschreven in de regels van het plan.

3.1.4 Belonen van energieneutraal (ver)bouwen

De volgende maatregelen zijn mogelijk om in het bestemmingsplan op te nemen indien het totaal van bestaande en nieuwe gebouwen met een EPC-norm van 0,2 wordt ge-/her-/verbouwd:

- extra bijgebouwen/aanbouwen toestaan (m2);
- grotere oppervlakte/inhoud van woningen toestaan (m3)

In de bestemming Wonen (artikel 30.2.2) van het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 staan regels voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken, waarbij de oppervlakte (excl. carports (max 30 m²) tot 50 m² of 70 m² is beperkt. Voorgesteld wordt om de volgende beloningsregels aan toe te voegen:

Voorstel oppervlakteregeling vergroten

De oppervlakte mag worden vergroot met:

- 5 m² indien de bijbehorende bebouwing wordt gebouwd met EPC=0,2
- 20 m² indien alle gebouwen op het bouwperceel met EPC=0 zijn.

In dit kader kan het bevoegd gezag nadere eisen stellen voor het behoud van een minimale oppervlakte aan niet bebouwde ruimte op een bouwperceel. Deze regeling is uitsluitend van toepassing voor de periode dat de landelijke EPC-normering nog hoger ligt dan de normering die in deze regels is opgenomen.

Het bovengenoemde voorstel voorziet erin, door opname van de laatste zin, dat zodra er geen sprake meer is van andere EPC-normering dan landelijk is vastgesteld de beloning met extra bijgebouwen ook vervalt. Dit kan een extra stimulans zijn om snel aan de slag te gaan met isolatiemaatregelen.

3.1.5 Asbestsanering

In de vorige paragraaf is een beloningsystematiek uitgewerkt voor isolatiemaatregelen. Op een zelfde wijze kan gekeken worden naar het stimuleren van asbestsanering. In het ambtelijk overleg over deze nota is kort aan de orde geweest op welke wijze dit in regels zou kunnen worden omgezet. Daarbij is ook aangegeven dat het VAB-beleid, dat met name aan de orde is in het buitengebied van de gemeente, hierin een rol kan spelen.

Hoewel dit onderwerp in het kader van het VAB-beleid nadere aandacht zal krijgen, is het wel mogelijk om in het plan nu al een beloningsregeling op te nemen als afwijkingsregeling. Er is echter voor gekozen om dit niet nu al mee te nemen, maar om dit gezamenlijk voor zowel het buitengebied als in de kernen integraal op te pakken.

3.1.6 Ontmoedigen en beperken niet-duurzaam

3.1.6.1 Algemeen

In de voorgaande paragrafen is allereerst gekeken op welke wijze positief kan worden beloond. Ontmoediging door strengere bouwregels of inperking van bestaande bouw mogelijkheden *waarbij niet-energieneutraal wordt gebouwd* is lastig omdat, zoals in paragraaf 3.1.1. is aangegeven, in ieder geval geen strengere energienormen kunnen worden opgelegd. Wel zouden bouwoppervlakten en bouwmaten verder kunnen worden ingeperkt.

Hierbij kan gedacht worden aan het verkleinen van de mogelijkheden om bijbehorende bouwwerken bij te bouwen tot de vergunningvrije norm uit artikel 2 van Bijlage II van het Bor en alles daarboven te koppelen aan energieneutraal bouwen. Hierbij kan in de eerste plaats gedacht worden aan het bouwen van bijbehorende bouwwerken binnen de bestemmingen Bedrijf, Centrum, Detailhandel, Kantoor, Maatschappelijk en Wonen.

In het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 sluit de regeling echter redelijk strak aan op het vergunningvrij bouwen. Hier valt daarom weinig 'winst' te behalen.

Voorstel

Geen verdere beperkingen opnemen ten opzichte van het bouwrecht zoals dat is opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan (najaar 2016).

3.1.6.2 Gasloos aanleggen en bouwen

De gemeente heeft ervoor gekozen om een aantal uitbreidingswijken gasloos te bouwen. Voor de locaties waarvoor dat nu nog niet geldt (bijvoorbeeld inbreidingslocaties), kan de gemeente haar beleid voor het leggen van leidingen bijstellen en de medewerking bij het leggen van energieleidingen kunnen aanpassen. Het is bijvoorbeeld mogelijk te regelen dat bij nieuwe ontwikkelingen financieel niet wordt bijgedragen aan de uitvoering van niet duurzame infrastructuur en leges zouden kunnen worden verhoogd. Onderzocht kan worden of het mogelijk is om ook bij inbreidingslocaties het gasloos bouwen als regel op te voeren. Dit betreft echter geen bestemmingsplanmaatregelen.

Bij het opstellen van bestemmingsplannen voor nieuwbouw of uitleglocaties kan dit als uitgangspunt worden gehanteerd. Dit uitgangspunt kan verder worden uitgewerkt door bijvoorbeeld de Notitie inbreidingslocaties aan te passen.

Het bestemmingsplan kan hierin wel ondersteunen. In de eerste plaats door minder of geen rekening te houden met het gebruik niet duurzame energie (gas/olie) en hiervan uit te gaan bij stedenbouwkundige ontwerpen. Dit zou kunnen betekenen dat de woningen meer op de zon worden geplaatst en dat er bij de bouw gebruik wordt gemaakt van energieopwekkende installaties in, op of aan de woningen of bedrijfsgebouwen. Voor het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 heeft dit weinig toegevoegde waarde omdat hierin weinig nieuwe ontwikkelingen zijn opgenomen en voorzieningen reeds aanwezig zijn bij of in de buurt van nieuwe ontwikkelingen.

Eventueel zou wel de aanleg van (gas)leidingen aan een omgevingsvergunningstelsel kunnen worden gekoppeld zodat hier de voorwaarde kan worden gesteld dat leidingen alleen mogen worden aangelegd indien er geen alternatieve duurzame energievoorzieningen mogelijk zijn.

Voorstel

In het bestemmingsplan voor de Kernen gemeente Dalfsen 2016 hiervoor verder geen belemmeringen opnemen.

3.2 Specifieke regelingen voor duurzame voorzieningen

In deze paragraaf wordt aandacht gegeven aan specifieke duurzame voorzieningen die niet als ondergeschikt kunnen worden aangemerkt, maar waaraan als zelfstandige duurzame functie ruimte kan worden gegeven.

3.2.1 Nadere begrenzing nutsvoorzieningen

Hiervoor is al aandacht gegeven aan ondergeschikte duurzame energieopwekking. Omdat de gemeente zoveel mogelijk ruimte wil geven aan duurzame energieopwekking is vervolgens bezien in hoeverre op openbare plaatsen of in andere niet particuliere bestemmingen solitaire installaties (dus niet ondergeschikt) als kleine turbines, zonnepanelen en WKO-installaties al mogelijk zijn of mogelijk gemaakt moeten kunnen worden.

Nutsvoorzieningen worden in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 als volgt gedefinieerd:

Een voorziening voor de telecommunicatie en de gas-, water-, en elektriciteitsdistributie en voor soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefoocellen en zendmasten worden begrepen. Onder nutsvoorzieningen worden ook begrepen bouwwerken voor koude- en warmteopslag, het opladen van accu's van voertuigen met een elektromotor en containers voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.

In dit begrip is koude-warmte-opslag dus al meegenomen. Hiervoor is geen nadere regeling nodig. Daaronder kunnen ook de installaties (bouwwerken) worden begrepen. Andere

installaties zoals windturbines of zonneveldjes vallen niet onder dit begrip.

Als deze installaties wel als nutsvoorziening worden meegenomen dan zijn alleen de maximale bouwhoogtebepalingen en eventuele oppervlakte/bouwmassa-regeling nog bepalend of deze installaties ook kunnen worden gerealiseerd ter plaatse. De keuze wordt vooralsnog niet gemaakt om windturbines en zonnevelden in de definitie mee te nemen omdat sturing op locaties en gevolgen voor de omgeving daarmee kleiner wordt.

Voorstel algemene afwijkingsregeling

Om dit soort voorzieningen wel mogelijk te maken, wordt een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid voorgesteld waarbij windturbines of zonnevelden kunnen worden toegestaan. Dit kan het beste in artikel 53 worden opgenomen waarbij nutsvoorzieningen kunnen worden toegestaan. In de afweging(criteria) voor het verlenen van de vergunning zullen ruimtelijke inpassing en milieugevolgen moeten worden meegewogen.

In de volgende paragrafen wordt bezien in hoeverre deze voorzieningen verder regelluwer kunnen worden gemaakt.

Het begrip nutsvoorziening is in veel bestemmingen in de bestemmingsomschrijving opgenomen maar niet in alle. Deze ontbreekt in Centrum, Centrum-Waterfront, Detailhandel, Groen, Groen-Waterfront, Kantoor, Maatschappelijk, Recreatie-Passantenhaven, Sport, Tuin, Water, Wonen (NB: wel op Wonen-1 en -2), Woongebouw en Wonen-Woonwagendstandplaats. Tot nu toe is er niet specifiek gestuurd in de bestemmingsplannen ten aanzien van deze functie en lijkt het er op dat er niet in alle bestemmingen heel specifiek gekeken is naar het toestaan van deze functie, zeker niet ten aanzien van duurzame energie. Sommige van deze bestemmingen lenen zich mogelijk best voor zelfstandige (niet ondergeschikte) nutsvoorzieningen.

Voorstel nutsvoorzieningen in bestemmingsomschrijving

De bestemmingen waarin uitsluitend openbare ruimte is bestemd, dan wel bestemmingen die hiertoe echt bedoeld zijn, zoals Verkeer, Bedrijf - Nutsvoorziening behouden in de bestemmingsomschrijving nutsvoorzieningen. Bij de overige bestemmingen worden deze niet expliciet in de bestemming opgenomen. Door aanpassing van het eerder genoemde voorstel in het gebruiksvoorschrift (artikel 50) zijn ondergeschikte duurzame energievoorzieningen reeds voldoende meegenomen.

Met bovengenoemde voorstellen wordt het binnen het plan mogelijk gemaakt om op verschillende plaatsen zelfstandige duurzame energievoorzieningen te plaatsen. Hierbij heeft de gemeente de mogelijkheid om met name op privéterreinen bij te sturen. In het navolgende worden nog nadere afwegingen ten aanzien van deze voorzieningen gegeven.

3.2.2 Regelvrij/luw maken van grootschalige zonnepanelen

In voorgaande paragraaf is al ingegaan op ondergeschikte zonnepanelen op daken. Hiervoor is aangegeven dat met een afwijkingsbevoegdheid in artikel 53 ook grootschaliger voorzieningen kunnen worden gebouwd en aangelegd. Dat kan op velden of in de vorm van overkappingen.

Een goed voorbeeld van een voorziening in openbaar gebied is het overkappen van parkeerplaatsen.

Hierboven is een voorbeeld opgenomen van een parkeerterrein in Leeuwarden dat is overdekt met zonnepanelen. Deze gemeente heeft met een aantal andere gemeenten meegedaan aan de aanmelding in het kader van de Chw om dit soort voorzieningen en ook zonnevelden vergunningsvrij te maken op plekken waar dat in het bestemmingsplan wordt aangewezen. Het vergunningsvrij maken heeft als voordeel dat administratieve procedures achterwege kunnen blijven en geen leges hoeven te worden afgedragen wat weer kan stimuleren om de voorzieningen sneller aan te leggen. In het bestemmingsplan zijn daarvoor wel direct geldende welstandregels nodig die door een eigenaar/initiatiefnemer zelf kunnen worden getoetst. Bovenstaande vraagt dus op voorhand nog een aantal afwegingen en het past niet om dit op dit moment mee te nemen in het Bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016. Zonder aparte aanmelding in het kader van de Chw is het vergunningsvrij maken van dit soort bouwwerken ook niet mogelijk.

Eventueel is het mogelijk om een meldingsplicht hiervoor op te nemen zodat de gemeente nog enige grip behoudt om bij te sturen qua maatvoering.

Gezien de doelstelling van de bestemming Verkeer, waarbinnen diverse bouwwerken en verhardingen mogelijk zijn, is er geen bezwaar om nu al bij recht de opstelling van zonnepanelen mogelijk te maken, ook in de vorm van bovengenoemde overkappingen.

Voorstel

Zonnepanelen apart benoemen in de bestemmingsomschrijving van Verkeer zodat deze bij recht mogelijk worden gemaakt.

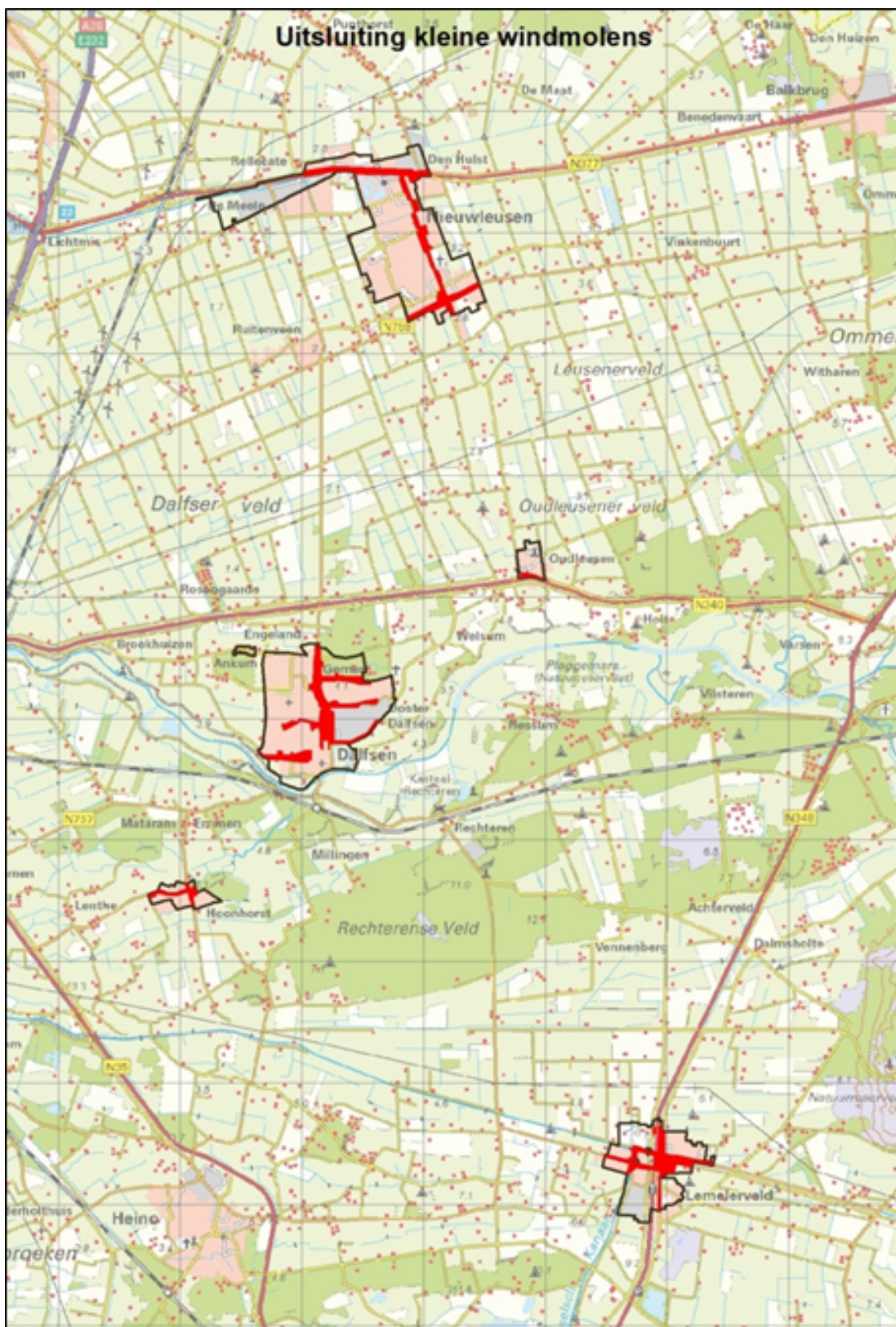
Nader onderzoeken of een regeling voor het vergunningvrij of regelluw maken van dergelijke voorzieningen kan worden opgenomen bij een volgende aanpassing van het bestemmingsplan.

3.2.3 Windturbines

De gemeente Dalfts en heeft het voornemen om medewerking te verlenen aan het realiseren van kleine windturbines binnen haar kernen. De gemeente denkt bij een kleine windturbine aan een doorsnede van 80 centimeter met een capaciteit 10.000/15.000 kilowatt en/of een doorsnede van 120 centimeter met een capaciteit 30.000 en 35.000 kilowatt. Het is niet mogelijk om overal te voorzien in het plaatsen van kleine windturbines. De welstandsnota maakt onderscheid in waardevolle gebieden en minder waardevolle gebieden qua beeldkwaliteitstoetsing. De gebieden die uitgesloten zijn voor het plaatsen van windturbines betreffen:

- Voorzieningencentra (dit betreft de centrumgebieden);
- Bebouwingslinten (dit betreft beeldbepalende bebouwing langs de belangrijkste doorgaande wegen of andere belangrijke ruimtelijke structuur in de dorpen).

Op onderstaande kaart zijn de gebieden opgenomen (donkerrood) waar het realiseren van windturbines dus in beginsel niet worden toegestaan vanwege de beeldkwaliteit. In deze gebieden zal het bestemmingsplan niet meer ruimte geven voor windturbines. Alleen als een windturbine volledig ingekapseld zou kunnen worden in de bebouwing, dan is te overwegen om dit toe te staan.

Het gebruik van kleine windturbines (als nevenfunctie) bij wonen of bedrijven is in beginsel geregeld met het in paragraaf 3.1.3 opgenomen voorstel voor een algemene gebruiksregel. Het is echter de vraag of de bouw van windturbines boven op daken volgens de bestaande bouwregels mogelijk is (los van welstandsregels) omdat de bouwhoogtebepalingen een belemmering kunnen zijn. Uit bovenstaande blijkt dat in de niet-rode gebieden meer ruimte zou

kunnen worden gegeven voor de bouw van zelfstandige windturbines op daken. De volgende afwegingen zijn daarbij bepalend:

Milieuhinder windturbines

Alle windturbines vallen sinds 2011 onder het Activiteitenbesluit. Op basis hiervan worden ook turbines op of aan woningen op geluidregels en veiligheid getoetst. In beginsel is het daarom niet nodig om hierover nog nadere regels te geven in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016.

Ruimtelijke gevolgen

Anders dan zonnepanelen op daken of relatief vlak liggend in een veld of als overkapping kunnen windturbines een forsere impact hebben op het ruimtelijk beeld vanwege de benodigde bouwhoogte van de bouwwerken. Hierdoor kan een rommelig beeld ontstaan, zoals het geval was met antennes op daken in de vorige eeuw. Dit vraagt daarom mogelijk een enigszins andere benadering dan het volledig regelluw maken zoals in de vorige paragraaf werd voorgesteld maar dat kan nader worden onderzocht.

Niet ondergeschikte windturbines

Indien de gemeente het mogelijk wil maken om meerdere kleine turbines op gebouwen te plaatsen (welke dienst doen als centrale energievoorziening) moeten er nadere gebruiks- of bestemmingsregels worden opgenomen in het bestemmingsplan. Het hiervoor genoemde voorstel voor een algemene afwijkingsregeling voor nutsvoorzieningen in paragraaf 3.2.1 voorziet hierin.

Om nu al wel een gebaar te maken en ruimte te scheppen voor het plaatsen van kleine windturbines op gebouwen wordt ten aanzien van de in de niet-rode gebieden een extra algemene afwijkingsregeling voorgesteld (artikel 53). Deze regeling kan in de toekomst na nader onderzoek eventueel worden verruimd of vereenvoudigd.

Voorstel algemeen afwijkingsregeling bouw

Het bevoegd gezag kan afwijken met een omgevingsvergunning ten behoeve van het bouwen van windturbines voor eigen gebruik of ten behoeve van de omliggende functies waarbij de bouw uitsluitend is toegestaan op of aan gebouwen dan wel in de nabijheid van gebouwen of andere bouwwerken en de bouwhoogte van een windturbine niet meer bedraagt dan 2 meter boven de bestaande bouwhoogte. Voor bedrijven kan een hogere bouwhoogte ten behoeve van grotere windturbines worden opgenomen tot maximaal 5 m.

Nader uitwerking voor een volgende fase

Voor zover het niet mogelijk is dit mee te nemen in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016, kan het worden uitgewerkt in een volgende fase.

Er zijn al verschillende gemeenten in Nederland die een uitgebreid beleid hebben opgezet voor de mogelijkheid van het gebruik en de bouw van kleine windturbines. Een voorbeeld is het beleid van de gemeente Menterwolde en Slochteren. In het beleid van deze gemeenten is rekening gehouden met verschillende soorten solitaire windturbines en een bouwhoogte van maximaal 15 meter. Deze regeling is op dit moment voor het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 geen optie. Dergelijk meer uitgewerkt beleid kan ook worden opgesteld voor Dalfsen en vervolgens worden gekoppeld aan de bouwregels van het bestemmingsplan (die na opstelling van beleid) nader kunnen worden aangepast. Aan het beleid kan worden getoetst bij een vergunningsaanvraag voor het bouwen.

Voorstel nader onderzoek

Net als voor de grootschaliger zonnepanelen wordt voor een toekomstige bestemmingsplanherziening nader onderzoek voorgesteld naar wat kan worden gespecificeerd in de Welstandsnota over windturbines en om te bezien of er directe toetsingscriteria voor de plaatsing van kleine windturbines, eventueel in veldopstelling, kunnen worden opgenomen.

3.3 Waterbeheer

In de werksessie is het aspect waterbeheer besproken. Is het mogelijk om regenwater af te koppelen? Of om het verhardten van gronden boven een bepaald aantal m² of een maximaal percentage van de perceeloppervlakte op bouwpercelen te koppelen aan een verbod met 'aanleg'-vergunningstelsel te koppelen? Het doel hiervan is het voorkómen van wateroverlast. De motivering hiervan zou kunnen worden opgenomen in de waterparagraaf van de toelichting op het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016.

In 2011 heeft de gemeente Dalfsen al een verordening² vastgesteld waarbij de mogelijkheid bestaat om gebieden aan de wijzen waar verplicht afgekoppeld moet worden. De van toepassing zijnde artikelen uit de verordening zijn de volgende:

Artikel 2 Plicht tot afkoppelen

1. De beheerder* van het openbaar riool kan een gebied aanwijzen waarbinnen het verboden is een hemelwaterafvoerleiding aan te sluiten of aangesloten te houden op het openbaar vuilwaterriool. Eenzelfde gebiedsaanwijzing kan door genoemde beheerder worden gedaan ten aanzien van het vrijkomende grondwater bij drainage, oppompen of andere vormen van onttrekkingen.
2. De beheerder kan de wijze bepalen waarop het afkoppelen plaatsvindt.
3. De gebiedsaanwijzing heeft geen betrekking op inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer en op de openbare weg.
4. Bij het vaststellen van de gebiedsaanwijzing houdt de beheerder van het openbaar riool rekening met het gemeentelijk rioleringsplan.
5. De gebiedsaanwijzing treedt in werking met ingang van de eerste dag na de dag waarop zij bekend is gemaakt.
6. De beheerder kan ontheffing verlenen van de verplichting tot afkoppelen die voortvloeit uit de gebiedsaanwijzing, indien van de eigenaar van het bouwwerk, open erf of terrein redelijkerwijs geen andere wijze van afvoer van het hemelwater kan worden gevergd.
7. Op de voorbereiding van de gebiedsaanwijzing is afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Artikel 3 Strafbepaling

Overtreding van het krachtens artikel 2 bepaalde en de daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 4 Toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van de bepalingen bij of krachtens deze verordening gesteld zijn belast de bij besluit van het college aan te wijzen personen of groep van personen.

* In deze regeling wordt gesproken van beheerder. Dit is volgens de definitie het college van B&W.

Bovenstaande regeling gaat uit van een mogelijkheid voor B&W om gebieden aan te wijzen waar de plicht geldt om af te koppelen. In het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 zou dit kunnen worden opgenomen als een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsverplichting.

De uitwerkingsplicht en wijzigingsbevoegdheid komen niet terug in de nieuwe omgevingswet en kunnen als zodanig niet meer worden opgenomen in een toekomstig Omgevingsplan. Wel kent de Omgevingswet een delegatiemogelijkheid om onderdelen van het Omgevingsplan door B&W te laten vaststellen. De delegatiemogelijkheid wordt echter niet in het omgevingsplan zelf opgenomen. Dit staat niet expliciet in artikel 2.8 maar maar in Tweede Kamerstuk, vergaderjaar 2013-2014, 33 962, nr. 3 staat op blz. 403 wel expliciet dat ter voorkoming van gelaagdheid delegatiebevoegdheden niet in het omgevingsplan

moeten worden opgenomen³. Het is daarom enerzijds de vraag of het efficiënt is om bovengenoemde delegatieregeling op te nemen in het bestemmingsplan.

Anderzijds spreekt artikel 7c van het BuChw expliciet over de bevoegdheid om wijzigingen van het plan te delegeren aan B&W en biedt het wel opnemen van deze delegatiebevoegdheid in het omgevingsplan als voordeel dat de besluitvorming van de gemeenteraad bij elkaar te vinden is. Tot slot geeft ook het concept-overgangsrecht dat in januari is gepubliceerd aan dat een wijzigingsbevoegdheid uit een bestemmingsplan moet worden beschouwd als een delegatiebesluit⁴.

Als de delegatie in een apart hoofdstuk (achterin het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016) wordt opgenomen is het nadeel van gelaagdheid (en onoverzichtelijkheid) niet groot. Voorstel is om de bovengenoemde verordening op te nemen in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016. Dit betekent ook, dat de verordening bij het in werking treden van het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 zal moeten vervallen voor het gebied om dubbele regeling te voorkomen.

Om daarnaast ook daadwerkelijk voortgang te boeken in de duurzaamheidsdoelstelling zou de regeling verder ook nader kunnen worden aangescherpt door in ieder geval nu al een verbod tot het aansluiten van nieuwe hemelwaterafvoeringen op het openbaar rioolstelsel in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 op te nemen.

Omdat een direct verbod op aankoppelen van nieuwe afvoeren straks direct geregeld is, heeft het delegatiebesluit (de mogelijkheid om aan te wijzen) straks alleen betrekking op de verplichting om bestaande afvoeren ook af te koppelen. Dit is een zogenaamde gebodsbepaling waar actief handelen voor nodig is en vraagt een goede afweging en nadere besluitvorming ten aanzien van termijnstelling en eventuele compensatie door B&W.

Concreet kan hierbij in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 gewerkt worden met de wijzigingsmogelijkheid om een aanduiding op de verbeelding 'afkoppelen hemelwater' op te nemen waaraan een afkoppelgebod wordt gekoppeld.

De bovengenoemde aangepaste verordening die wordt opgenomen in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 kan, in tegenstelling tot artikel 2 sub 3 ook direct gaan gelden voor inrichtingen als bedoeld in de Wet milieubeheer. In de verordening is dit uitgesloten omdat enerzijds de gedachte was dat dit via het milieuvergunningsspoor nader kan worden geregeld. Anderzijds kan in sommige gevallen maatwerk nodig worden geacht ten aanzien van vervuilingen en lozingen. Maar ten aanzien van een verbod op hemelwateraankoppeling hoeven bedrijven in beginsel niet te worden uitgesloten. Bij de aanwijzing van een afkoppelgebied kunnen B&W bovendien zelf bezien in welke gevallen dit voor een inrichting moet gelden.

Voorstel integratie waterbeheer

- I. De verordening integreren in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 en ook in de regeling opnemen dat de verordening niet van toepassing is voorzover de nieuwe regels gelden;
- II. Een algemeen aankoppelverbod voor nieuwe hemelwaterafvoeren als een algemeen gebruiksverbod voor de hele gemeente opnemen. Hier kan een afwijkingsregeling aan worden gekoppeld om in bijzondere gevallen wel te mogen aankoppelen.

Hoofdstuk 4 Duurzaamheid voor de toekomst

De voorstellen zoals opgenomen in Hoofdstuk 3 Experiment duurzaamheid Chw bestemmingsplan Kernen kunnen door nieuwe ervaringen en beleidsvorming aan verandering onderhevig zijn. Dit betekent dat ook de regelgeving hierop in de toekomst nog verder kan worden aangepast. De bovengenoemde voorstellen zijn een eerste goede stap in de richting van een duurzaam omgevingsplan Dalfsen.

Een aantal onderwerpen die zijn besproken in de werksessie zijn hier niet nader uitgewerkt. De reden hiervoor is dat hiervoor nader onderzoek noodzakelijk is en dit niet passend is binnen de planning van het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016.

Aspecten voor de toekomst en gebieden anders dan onderdeel van bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 zijn:

- fietspaden;
- laadpunten;
- vellen houtopstanden;
- mantelzorg en wonen;
- monovergisters;
- biologisch boeren;
- energiewinning waterbeheer/waterkracht.

4.1 Fietspaden

Om het fietsen te bevorderen is het noodzakelijk dat binnen de verschillende bestemmingen fietspaden mogelijk zijn.

In het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 is onder artikel 1.50 'extensieve recreatie' het volgende opgenomen: Recreatief gebruik dat in hoofdzaak is gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals spelen, wandelen, struinen en fietsen en dat slechts beperkt beslag op de ruimte legt, met onderschikte voorzieningen als picknickplaatsen en bewegwijzeringsborden. Onder extensief recreatief gebruik wordt in elk geval niet verstaan gebruik zoals paintball, boerengolf, een maisdoolhof en gemotoriseerde sporten.

In het artikel Agrarisch, Agrarisch met waarden, Groen, Groen - Park en Recreatie - Passantenhaven is het reeds mogelijk om bij recht een (fiets)pad te realiseren.

De grootste kansen ten aanzien van duurzaam gebruik van vervoersmiddelen zoals de fiets liggen op het gebied van utilitaire fietspaden. Het vraagt nader uitwerking voordat kan worden gezien of het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 hierin kan ondersteunen.

4.2 Laadpunten

In Nederland rijden steeds meer elektrische auto's. Het 'tanken' van een elektrische auto gaat via een laadpaal. Laadpalen kunnen geplaatst worden bij een woning, een bedrijf of op een openbaar terrein. Om een elektrische auto op te laden zijn een laadpaal, een kabel en een eigen laadpas nodig. Met een laadpas kan men zich identificeren bij een laadpaal, zowel thuis als bij een publieke paal.

In paragraaf 3.2.1 is al aangegeven dat laadpalen (opladen van accu's) ook als nutsvoorzieningen worden gezien en in de definitie van (artikel 1 van) het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 opgenomen zijn. Op grond van artikel 2 sub 18 sub a en/of g van bijlage II van het Bor zijn deze voorzieningen daarmee vergunningvrij te bouwen. Daarmee wordt aanleg en bouw van dit soort voorzieningen niet belemmerd vanwege administratieve handelingen/kosten op grond van het bestemmingsplan.

Sommige gemeenten faciliteren daarnaast ook het plaatsen van laadpalen door particulieren op openbaar terrein. De gemeente Spijkenisse heeft beleid ontwikkeld op welke wijze zij wenst om

te gaan met het plaatsen van laadpalen in de openbare omgeving. Dit betreft enerzijds een privaatrechtelijke aangelegenheid (eigendom van de gemeente) maar ook een bevoegdheid op grond van artikel 12 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW). Regeling is op een zelfde wijze mogelijk maar staat los van het bestemmingsplan. Dergelijke regelingen worden ook onder de Omgevingswet niet geïntegreerd in het Omgevingsplan.

Kijkend naar de afwegingscriteria die Spijkenisse hanteert ligt er wel een duidelijke relatie met de fysieke leefomgeving:

De plaatsing wordt alleen toegestaan indien voldaan wordt aan de volgende gestelde voorwaarden:

- *er is geen gelegenheid om op eigen terrein een oplaadvoorziening te realiseren;*
- *de gewenste locatie is niet gelegen in de centrumkern of centrumschil van Spijkenisse;*
- *er dient binnen een straal van 300 meter nog geen laadpunt beschikbaar te zijn;*
- *men dient inwoner te zijn van Spijkenisse;*
- *men dient in het bezit te zijn van elektrische auto of deze te leasen;*
- *het oplaadpunt dient openbaar gebruikt te kunnen worden;*
- *er wordt maximaal 1 oplaadpunt per gebruiker toegekend;*
- *er dient een samenwerkingsovereenkomst te zijn met de exploitant van de laadpaal waarin afspraken vastliggen omtrent aansprakelijkheid en beheer;*
- *maximaal worden er 20 openbare laadpalen toegestaan in Spijkenisse.*

Hierna wordt geëvalueerd of voortzetting van beleid wenselijk is. In het beleid wordt in eerste aanleg de mogelijkheid geboden om maximaal twintig openbare laadpalen toe te kennen in de openbare ruimte.

Voorstel

Voorgesteld wordt om in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfts en 2016 geen regeling op te nemen. In een later stadium kan worden overwogen om richtlijnen te ontwikkelen ten aanzien van precariorechten en ook het straatbeeld en de parkeerdruk te reguleren.

4.3 Vellen houtopstanden

Binnen de gemeente is een werkgroep bezig met dit onderdeel. Dit wordt in een aparte notitie uitgewerkt.

4.4 Monovergisters

Monovergisters worden beschouwd als duurzame energievoorzieningen. De gemeente zal zich beraden op het al dan niet toestaan van vergistingsinstallaties.

Monovergisting in de vorm van het kleinschalig vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen tot ten hoogste 25.000 m³ mest per jaar wordt beschouwd als een bedrijfsgeïntegreerde agrarische activiteit. Hiervoor is in het Activiteitenbesluit een complete regeling opgenomen, waardoor er geen aparte toestemming (vergunning/melding) meer nodig is. In beginsel is het daarom niet nodig om hierover nog nadere regels te geven in een bestemmingsplan.

Voor het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfts en speelt dit niet.

4.5 Mantelzorg en wonen

Op dit moment spelen er discussies over het voorbereiden op mantelzorg-wonen. Zo zijn de bestemmingsregelingen en ook de landelijke wetgeving (Wabo/Bor) met name gericht op acute mantelzorg situaties en niet op dat er zich in de (nabije) toekomst mantelzorg situaties zullen voordoen. Het bestemmingsplan/omgevingsplan zou daar rekening mee kunnen houden door bijvoorbeeld de splitsing van woningen mogelijk te maken of met ruimere mogelijkheden voor tijdelijke bouwwerken. Dit vraagt echter nadere studie en kan op dit moment niet verder in het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 worden geregeld. Hetzelfde geldt voor het scheppen van mogelijkheden voor Tiny houses en de duurzaamheidseisen die daarbij dan gesteld moeten worden.

4.6 Biologisch boeren

Aangegeven is door de gemeente Dalfsen dat het biologisch boeren meer de ruimte zou moeten krijgen. Hoewel dit meer een onderwerp is dat in het Bestemmingsplan Buitengebied geregeld wordt, is aangegeven dat kleine schuilgelegenheden bij (volwaardige) agrarische biologische bedrijven mogelijk zouden moeten zijn. In het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 is een dergelijke regeling niet aan de orde.

4.7 Energiewinning waterbeheer/waterkracht

Het aspect energiewinning middels waterbeheer/waterkracht zal in een ander traject nader onderzocht worden.

Hoofdstuk 5 Juridische uitgangspunten bestemmingsplan Kernen

Deze notitie behandelt regelingen voor het bestemmingsplan Kernen gemeente Dalfsen 2016. Daarom is het goed om vooraf het karakter van het bestemmingsplan en het toekomstig omgevingsplan voor ogen te houden.

Het bestemmingsplan is een juridisch ieder bindend instrument waarin regels worden gegeven. We onderscheiden daarbij de volgende soorten regels:

1. Regels waaruit een ieder direct kan lezen wat wel en niet is toegestaan (er is geen toestemming van de gemeente/overheid nodig en er hoeft geen melding van de activiteit te worden gedaan).
2. Regels zoals genoemd onder 1 maar waar bij activiteiten een melding moet worden gedaan en waarvoor specifieke voorwaarden worden gesteld.
3. Verbodsregels waarvan met een (omgevings-)vergunning van kan worden afgeweken.
4. Verbodsregels waarvan niet kan worden afgeweken.

Bovengenoemde regels worden met uitzondering van punt 2 vaker in bestemmingsplannen opgenomen. Meldingsregels zijn een nieuw fenomeen voor planologische regelingen maar omdat dit bestemmingsplan een verbrede reikwijdte heeft en dit instrument in artikel 7c lid 5 van het BuChw uitdrukkelijk wordt genoemd, kan in het bestemmingsplanplan Kernen gemeente Dalfsen 2016 gebruik worden gemaakt van dit instrument. Het vraagt echter wel nadere afwegingen (ook administratief) voordat dit instrument wordt ingezet. Vooralsnog is in deze notitie geen voorstel gedaan om meldingsplichten op te nemen omdat dit ook betrekking heeft op de werkprocessen binnen de gemeente. Bij meldingsplichten horen namelijk ook registratieverplichtingen en het binnen korte tijd (4-6 weken) met eventueel maatwerk reageren op de melding. Dit heeft ook betrekking op de administratieve lasten en vraagt eerst nadere bestudering.

Bovenstaande regels gaan er vanuit dat alleen bij actieve handelingen getoetst wordt aan de regels en er geen verplichtingen worden opgelegd om in actie te komen. Met andere woorden, men wordt bij stilzitten niet gedwongen wat te doen. In de planologie noemen we dat toelatingsplanologie wat uitgangspunt is voor bestemmingsplannen. Hiervan kunnen gebodsregels worden onderscheiden.

5. Gebodsregels. Regels waarbij een eigenaar of gebruiker van de gronden verplicht wordt iets te doen. Een voorbeeld hiervan is de jaarlijkse plicht om sloten op te schonen, zoals die in Waterschapskeuren/verordeningen is opgenomen.

Voorwaardelijke verplichtingen

In de ruimtelijke ordening werd tot nu toe uitgegaan van toelatingsplanologie. Daarvoor geldt dat het verplichten tot uitvoering/verwezenlijking van een bestemming niet is toegestaan. Wel kunnen zogenaamde voorwaardelijke verplichtingen worden opgelegd. Dit laatste wil zeggen dat als men een nieuwe bestemming of functie wil realiseren die afhankelijk mag worden gesteld van de realisatie van andere activiteiten. Een voorbeeld hiervan is dat de realisatie van een nieuw bedrijf op een bepaalde plek alleen mogelijk is als er een geluidswal wordt opgericht voordat het bedrijf met de werkzaamheden start.

Gebodsbepalingen

Andere gebodsregels dan voorwaardelijke bepalingen kunnen zeker van belang zijn om duurzaamheidsdoelstellingen verwezenlijkt te krijgen. In deze notitie wordt bijvoorbeeld de plicht om regenwater af te koppelen besproken.

Omdat het bestemmingsplan is aangemeld voor de Chw en valt onder artikel 7c van het BuChw zijn wij van mening dat in beginsel in principe alle soorten gebodsbepalingen ook kunnen worden opgenomen in het bestemmingsplan.

Wel vraagt dit soort bepalingen enige terughoudendheid omdat het opleggen van actieve handelingen een inbreuk kan zijn op de in het EVRM en Grondwet vastgelegde rechten.

Gebodsbepalingen moeten kortgezegd extra goed getoetst worden op:

- de noodzakelijkheid van de maatregel;
- evenredigheid: het mag geen onevenredige last zijn;
- de minst belastende maatregel (subsidiariteit);
- eventuele compensatiemaatregelen (schadevergoeden);
- uitvoerbaarheid door de eigenaar/gerechtigde van de grond/gebouwen.

In het kader van deze notitie komen alleen gebodsbepalingen voor als die reeds in gemeentelijke regelingen (verordeningen) zijn opgenomen of als het voorwaardelijke bepalingen zijn. Dit betreft de verordening over afkoppelen van water. In de toekomst zal hde omgevingswet ruimere mogelijkheden bieden voor het opnemen van gebodsregels.

Samenvattend kunnen de volgende maatregelen in een bestemmingsplan worden opgenomen:

A. Positief bestemmen en belonen.

1. Belemmerende regels voor duurzame ontwikkelingen opheffen. Daarbij zal het streven moeten zijn om alleen regels te stellen die echt nodig zijn. Het gaat hier dus om het regelluw maken van het plan.
2. Duurzame ontwikkelingen mogelijk maken door ze expliciet te bestemmen
3. Duurzame activiteiten positief belonen door extra ruimte voor ontwikkelingen te geven (principe van 'voor wat hoort wat').

B. Niet of minder duurzame activiteiten tegengaan door:

1. een verbod in te stellen dan wel;
2. het stellen van zwaardere eisen aan deze ontwikkelingen of compensatie te eisen.

C. Gebodsbepalingen opnemen ten behoeve van een duurzame leefomgeving in de planologie.

Tot slot blijft het belangrijk om voor ogen te houden dat regelgeving niet het eerste middel is om doelstellingen verwezenlijkt te krijgen maar daarin alleen ondersteunend kan zijn. Dit met name omdat de inzet van gebodsbepalingen en handhaving daarvan beperkt is. Los daarvan werkt positieve stimulering in de meeste gevallen effectiever. Om de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen werkelijk tot uitvoering te krijgen is dus meer nodig dan alleen aanpassing van het bestemmingsplan.

Eindnoten

1. Onder aan het gebouw gebonden energieverbruik worden verwarming en verlichting begrepen volgens de huidige standaarden en geen andere apparaten (als TV, oven en koelkast).
2. Verordening afvoer hemelwater en grondwater, gebaseerd op artikel 10.31a Wmb. Volgens artikel 11.72 van de Consultatieversie Invoeringswet (van januari 2017) wordt zo'n verordening beschouwd als een deel van het omgevingsplan
3. Dit staat niet expliciet in artikel 2.8 maar maar in Tweede Kamerstuk, vergaderjaar 2013-2014, 33 962, nr. 3 staat op blz. 403wel expliciet dat ter voorkoming van gelaagdheid delegatiebevoegdheden niet in het omgevingsplan moeten worden opgenomen.
4. zie artikel 11.75 Consultatieversie IOW

